

My, východní Němci

Osobní výběr z německého tisku LN, 16.11.19 | 15

Třicáté výročí svobody přináší nostalgii, vzpomínky, kritiku neúspěchů a hrdost na úspěchy, prostě bilanci cesty pokusů a omylů. To platí pro Česko, Slovensko, Polsko či Maďarsko. V Německu je to složitější. Východní Němci, lidé v komunistické NDR, získali svobodu, ale i její již hotový rámec v podobě Spolkové republiky, do níž byli začleněni. Spíše než tím, co bylo před třicetiletý, jsou poměřováni tím, jak se asimilovali v celoněmecké společnosti. Daří se to? Záleží na úhlu pohledu.

***

Zajímavé úhly pohledu nabízí spisovatelka Ines Geipelová. Není až tak ojedinelé, co jako autorka píše či v rozhovorech říká. Punc zajímavosti a věrohodnosti jí dodává to, o jakou životní zkušenost své postoje opírá.

V rozhovoru pro *Die Welt* varuje před radikálně protimigrační Alternativou pro Německo (AfD), která se ve východních zemích stává druhou nejsilnější stranou. Ale z jejího nástupu viní Geipelová i strany tradiční, jež „zacházejí s občany jako s nedospělými“. V Durynsku vystupuje lídr postkomunistů Ramelow jako dobrotnivý tatíček, lídr AfD Höcke nahání hrůzu, leč mezi nimi je politické prázdnoty. Mnozí si přejí vyřešit fakt dvojití dik-tatury, jen aby se vyhnuli politickému střetu. Místo toho Ramelow v srpnu řekl, že NDR byla státem bezpráví, a v říjnu prohlásil, že NDR státem bezpráví nebyla. „Co si s tím počít?“, ptá se Geipelová.

Můžete mít pocit, že to vše už jste někde četli či slyšeli. Ale životní osud Geipelové tomu dává zvláštní šmrnc. Narodila se roku 1960 v Drážďanech jako Ines Schmidtová. Pod tímto jménem absolvovala internátní školu, stala se špičkovou atletkou a pak držitelkou světového rekordu ve štafete na 4 x 100 metrů. Ten rekord patřil k těm, jež přežívají skoro čtyřicet let a ilustrují státem organizovaný doping. Proto se autorka později nechala

ZBYNĚK
PETRÁČEK
komentátor LN

ROZCESTNÍK

Dnes Geipelová píše knihy a přednáší tvůrčí psaní na vysoké škole v Berlíně. Pro radikály a extremisty pochopení nemá, ale chápe východní Němce jako takové.

z tabulky rekordů vyškrtnout a zapojila se do žaloby v procesu proti vniklým dopingům v bývalé NDR. Ještě v roce 1984, když se zamílovala do mexického atletického klubu za ním odejít, ji někdo udal a tajná policie Stasi zařídila, aby jí lékari při banální operaci poškodili svalstvo, takže musela zůstat doma. Na Západ se dostala až v létě 1989 přes Maďarsko. A ještě o dekádu později, když nahlédla do dokumentů Stasi, zjistila, že její otec, v civilu ředitel domu pionýrů, ve skutečnosti působil pod osmi různými identitami v západním Německu jako agent Stasi s kontakty na teroristy. Tomu se říká pestrá životní zkušenost.

Dnes Geipelová píše knihy a přednáší tvůrčí psaní na vysoké škole v Berlíně. Pro radikály a extremisty pochopení nemá, ale chápe východní Němce jako takové. Vádí jí „frivolnost při zacházení s diktaturou NDR“, jak to řekla loni pro *Die Welt*. Po demonstracích v Saské Ka-

menici v interview sdělila: „Je to rok 1968 německého východu, ale nemíří k otevřenosti, nýbrž k temnotě. Východ nepotřebuje víc peněz, ale dobrý model.“

***

Jako protipól Geipelové působí novinář Christian Bangel z týdeníku *Die Zeit*. Hlásá demokracii, ale činí tak způsobem, který ztěžuje západní aroganci v krytalicke podobě. Na posilování radikální AfD na východě země reaguje ještě radikálnějšími návrhy.

„Kdo chce trvale stabilizovat východ Německa, musí bojovat především za přístěhovalectví. Masivní a nejlépe okamžitě,“ píše po volbách v Durynsku v textu *Nic není ztraceno*, který stojí za delší citací. Bangel bez výstředek předkládá, co má na mysli: „Přístěhovalectví ze západu, vnitřní přístěhovalectví z velkých měst na venkov i cílenou migraci z ciziny. Jen tak vznikne i v dnes ztracených regionech šance vystavět stabilní hospodářské struktury. A jen pak bude možné, že i tam se rozvine vzájemnost generací, prositědci i barev pleti, jakou dnes v mnoha místech Německa zesměšňuje AfD se svými fantaziemi o bílé svrchovanosti.“

Tim Bangel nahrává liberálům bez přívlastků, kteří v Německu stále ještě mají nějaké slovo. Například biogerovi, jenž publikuje na webu *Die Welt* pod jménem Don Alphonso. Ten bere Bangelův článek jako nahrávku na snadný směch: Po léta platilo, že média fandící migrační politice dokazovala Němcům, že tvrzení AfD o výměně obyvatel je spiklenecká teorie krajní pravice. A teď přijde Christian Bangel, zakladatel blogu *Hlástička* zaměřeného proti neonacismům, a nanesse to publiku přímo, explicitně, v tradici misíř k pohánám na východě, ba dokonce v goebbelsovské dtkci (masivně a okamžitě!).

Upřímně, máte-li zkušenost z komunismu, můžete Bangelovy argumenty brát jinak než jako ideologické kecy?